

Kompaktgrammatik kurs C (=KGC)

(uppdaterad 2025-10 Cornelia Widmark)

Innehåll

Kurser i svenska som andra språk _____ 2

Vad vi gör på SFI och kurs D _____ 3

Kompaktgrammatiken kurs C

Ordklasser och satsdelar	Skillnaden mellan ordklasser och satsdelar.		4
VERB TEMPUS TID PLATS	Verbgrupper	Uttryck med att-infinitiv	5 - 15
	Imperativ - infinitiv - presens -	Några S-verb (även passiv form)	
	framtid	Lite om perfekt particip	
	Preteritum – perfekt	Adverb	
	Tidsuttryck	Verb och plats (där-dit)	
	Hjälpverb + infinitiv		
SATSER MENINGAR ORDFÖLJD	Påståenden och frågor	Bindeord	16 - 19
	Ordföljd i huvudsatser och	Bisatsinledare	
	bisatser	Satsscheman	
NOMINALFRAS substantiv adjektiv pronomen bestämthet	Substantiv: singular - plural	Personliga pronomen	20 - 22
	Adjektivböjning	Reflexiva pronomen och några	
	Adjektivets komparation	reflexiva verb	
	Regler för bestämd och	Possessiva pronomen	
	obestämd form	Demonstrativa pronomen	
		Några indefinita pronomen	
FRASER Att skriva informellt och formellt	Att anpassa språket till	Uttrycka åsikt	23 - 25
	MOTTAGARE och SYFTE	Motivera sin åsikt	
	Hälsningsfraser - Inledningsfraser	Ge tips och råd	
	Avslutningsfraser - Avskedsfraser		

Svenska som andra språk - kurslängd och nationella prov

SFI har olika studievägar. På studieväg 2 finns kurserna B, C och D och på studieväg 3 finns kurserna C och D. Efter SFI kan man läsa SVA grund och sedan SVA GY 1, 2 och 3.

SVA 3

SVA 2

SVA 1

SVA GRUNDLÄGGANDE 2, 3, 4

SFI

2D 500 (- 700) timmar	3D 300 (400) timmar
2C 600 (- 800) timmar	3C 400 (600) timmar
2B 700 (- 900) timmar	

Studieväg 2

Studieväg 3

Kurslängd

Varje elev får ett bestämt antal timmar för sin kurs. När timmarna är slut, gör man ett nationellt prov. Ibland är man klar med kursen innan timmarna är slut men majoriteten av eleverna studerar tills timmarna är slut. Din lärare informerar dig om i vilken månad du kommer att skriva nationella provet. Om du tar paus i studierna, förskjuts tiden för det nationella provet för.

Nationella prov, kurs C och kurs D (NPC, NPD)

När du är klar med din kurs (i regel när dina timmar är slut) gör du ett nationellt prov. Det är inget grammatikprov utan du visar vad du kan göra med språket (läs, hör, tal och skriv). Kursmålen för finns i Skolverkets kursplaner för SFI. Det är din lärare som gör bedömningen att du är klar med kursen, meddelar dig detta och anmäler dig till provet.

För att vara klar med kursen, måste du vara klar med alla färdigheter (läs, hör, tal och skriv) för din kurs. I klassrummet visar du att du är klar med läsförståelse, hörförståelse (läs- och hörtest), tal och skriv. Läraren sparar underlag (flera texter, läs- och hörförståelser) som fungerar och som du har skrivit utan hjälpmedel i skolan. Läraren lyssnar också på hur du pratar i klassrummet. När timmarna är slut, måste man skriva nationella provet även om man inte är klar med kursen.

Betyg

Man kan få betyg G (godkänt) och IG (icke godkänt) på SFI. Om du vill ha ett betyg efter kurs C, ska du prata med receptionen. Efter D-kursen skickar skolan hem ett betyg till dig.

Vad vi gör på kurs C

För att bli klar med en kurs på SFI måste du ha uppnått målen för respektive kurs i alla färdigheter (läs, hör, tal och skriv). Mål och betygskriterier står på Skolverkets hemsida. Du ska kunna använda språket för olika syften inom temaområdena vardag, samhälle, arbete och utbildning.

På kurs C ligger fokus på att du ska få ett språk som fungerar i mer informella situationer inom dessa temaområden och på kurs D handlar det om både informella och formella situationer. För detta behöver du ord, fraser och grammatiska strukturer.

GRAMMATISKA STRUKTURER, ORDFÖRRÅD OCH FRASER

KURS C

- Verb – tempus (presens, preteritum, futurum, hjälpverb + infinitiv)
- Grundläggande ordföljd (frågor och påståenden/huvudsatser)
- Substantiv: singular och plural – pronomen – lite om adjektiv
- Grundläggande regler för bestämdhet
- Enkla sambandsord, till exempel *och, men, eller, så, för, eftersom/därför att, om, när*.
- Punkt och stor bokstav

KURS D

- Verb – tempus (presens, preteritum, futurum, hjälpverb + infinitiv)
- Ordföljd i huvudsats och bisats
- Kongruens nominalfras (substantiv: en, ett, plural, adjektiv, pronomen)
- Olika regler för bestämdhet
- Sambandsord, till exempel *och, men, därför att/eftersom, om, när, att, även om, som, där/dit*
- Punkt och stor bokstav

TEMAN

För vokabulär och fraser för HÖR, LÄS, TAL och SKRIV i vardags-, samhälls-, studie- och samhällslivet utgår vi från teman:

Vardagsliv

Boende och närmiljö; resor och platser
Familj – vänner – relationer
Fritid och hälsa
Vardagsekonomi

Samhälle och demokrati

Lite om lag och rätt, regering, riksdag, demokratibegrepp
Omvärldsbevakning – massmedia – sociala media – källkritik - reklam
Läsa och berätta
Natur och miljö

Arbete och utbildning

Arbete och arbetsmarknad
Studier och utbildning

1 ORDKLASSER: Ordens grammatiska form och betydelse

Ord delas in i olika grupper, **ordklasser** utifrån ordens betydelse och **form** (ändelser, böjningsmönster etc.) .

Substantiv är en **ordklass** och kan till exempel oftast stå i singular och plural och i obestämd och bestämd form och betecknar till exempel saker, känslor, personer.

SUBSTANTIV <i>Till exempel saker, människor, känslor:</i> en bok, ett barn, en mormor, en räkning, en ansökan, ett jobb, kärlek, demokrati	PRONOMEN <i>Står i stället för namn:</i> jag, hon, ha, det/den mig, henne, oss - min, din, vår - ingen, någon	ADJEKTIV <i>Beskriver bland annat egenskaper och böjs i singular, plural, bestämd och obestämd form:</i> röd, rött, röda – lång, kort - rolig, tråkig
VERB <i>Uttrycker handlingar, processer och aktiviteter – det som händer och kan böjas i tempus (presens – preteritum – perfekt):</i> prata, skriva, läsa, promenera, gå, springa, jobba, kunna, vilja, vara, bliva	ADVERB <i>Bestämmer verb och adjektiv och slutar ofta på -t:</i> här, hit, hemma, hem, nu, sedan, snart, snabbt, vackert.	SAMBANDSORD (konjunktioner, subjunktioner) <i>Bindeord binder ihop samma sorts satsdelar eller satser: och, men, eller.</i> <i>Bisatsinledare förklarar: när, om, trots att, därför att/ eftersom, när, om, att, som</i>
PREPOSITIONER <i>Används i till exempel tidsuttryck/ rumsuttryck men också tillsammans med verb: på, i, ovanför, nedanför, över, under, bakom, framför, bredvid, vid, mellan, mot, mitt emot, efter, från, till, för, utan, med, om</i>	RÄKNEORD <i>Används när man räknar:</i> ett, två, tusen	INTERJEKTIONER <i>Till exempel utropsord:</i> Oj! – Usch! – Aha!

2 SATSDELAR: Ordens funktion i en huvudsats eller bisats

När man pratar om **satsdelar** beskriver man orden utifrån deras **funktion** i en sats: subjekt, verb, komplement etc.

SUBJEKT <i>Vem gör något? Vem tycker något?</i> Vem/vad är på ett visst sätt? Jag gillar kaffe. Kaffet står på bordet nu. Den där boken är dålig. På nätet finns olika jobb . Det är ofta jobbigt. Att läsa är kul.	VERB (predikat) <i>Vad händer?</i> Vi pratar/läser Vi pratade/ läste . Jag gillar kaffe. Kaffet står på bordet. Boken är dålig. På nätet finns olika jobb. Det är/blir jobbigt.	OBJEKT/komplement <i>"Kompletterar verbet/verbaktiviteten":</i> Pratar du med mig ? Vi bjuder er på middag . Jag gillar kaffe . Ser du den ? - Läs boken nu! Boken är dålig . - Hon söker jobb . Det är jobbigt . Hunden blir glad om du ger den en smörgås .
SATSADVERBIAL Jag gillar inte kaffe. Hon dricker alltid kaffe på jobbet. På nätet finns kanske olika jobb. Jag promenerar ibland . Vi måste tyvärr gå nu. Det är ofta jobbigt.	ADVERBIAL - <i>beskriver bland annat när, var, hur något händer:</i> SÄTT (Hur?): De pratar snabbt . Vi ska åka med tåg till Umeå . – De sjunger vackert . PLATS (Var? Vart? Varifrån?): Vi bjuder er på middag på balkongen . Jag promenerar till jobbet . - Han kommer från Kiruna . TID (När? Hur länge? Hur ofta?): I helgen ska jag sova hela dagen ! Kaffet står på bordet nu . - När jag var liten , bodde vi i Malmö . Vi tvättar varje måndag . – Vi tvättar på måndagarna .	

VERB – TEMPUS – tidsuttryck – uttryck för plats

VARDAGSVERB I INFINITIV OCH PRESENS

Infinitiv	MIN DAG – exempelfraser		
Ringa	Väckarklockan ringer fem minuter i sju (=06.55).	handla	Jag handlar mat på vägen hem.
vakna	Då vaknar jag.	gå och handla	Jag går och handlar efter jobbet.
stiga upp	Jag stiger upp klockan sju (=7.00).	komma hem	Jag kommer hem tjugo över fyra (16.20).
gå upp	Jag går upp vid sju.	vara hemma	Jag är hemma runt fyra. - Jag är hemma nu.
laga frukost	Sen lagar jag frukost.	laga mat	Jag lagar mat varje dag omkring halv sex.
äta frukost	Jag äter frukost halv åtta (=7.30).	äta middag	Vi äter middag klockan halv sju (=18.30).
duscha	Sen duschar jag och borstar	lägga sig	Jag går och lägger mig klockan elva/ vid tolvtiden.
borsta tänderna	tänderna.		
gå hemifrån	Jag går hemifrån fem i halv nio. (=8.25)	göra	Vad gör du på kvällarna?
gå till tunnelbanan	Jag går till tunnelbanan fem i halv nio.	läsa	Jag läser tidningen/läser svenska
gå till bussen	Jag åker till skolan halv nio (8.30). -	se på film	Jag ser på TV/en film
åka till skolan	Jag tar tunnelbanan till skolan. – Jag åker tunnelbana till skolan.	bruka göra	Vad brukar du göra på helgerna/ på kvällarna/ på fredagarna?
ta tunnelbanan		läsa	Jag brukar läsa en bok.
åka tunnelbana		lyssna (på) musik	Jag brukar lyssna på musik.
börja skolan	Jag börjar skolan kvart över tio (=10.15).	gå på bio	På fredagarna brukar jag gå på bio/ på restaurang/på café/ på diskotek/till en klubb.
börja jobba	Jag börjar jobba klockan nio (=9.00).	promenera	På helgen brukar jag promenera i skogen.
ha rast	Jag har lunchrast mellan tolv och ett.	ta en promenad	Jag brukar ta en promenad.
äta lunch	Jag äter lunch kvart över tolv.	vara hemma	Jag brukar mest vara hemma.
sluta skolan	Jag slutar skolan klockan tre (=15.00).	träna	Jag brukar träna varje fredag.
sluta jobba	Jag slutar jobba halv fem.	surfa	Jag surfar på nätet/internet.
åka hem	Jag åker hem efter skolan.	träffa	Jag brukar träffa kompisar
		städa	Jag brukar städa på helgerna.
		tvätta	Jag brukar tvätta på helgerna.
		lägga sig	Jag lägger mig klockan tolv/ Jag går och lägger mig klockan tolv. (=24.00)
		gå och lägga sig	Jag går och lägger mig omkring halv tolv. (=23.30)

Verbgrupper och tempus

Svenska verb klassificeras i olika grupper efter böjning och ändelse.

Regelbundna verb i samma grupp böjs på liknande sätt!

<div> <div>VERBGRUPP</div> <div>TEMPUS</div> </div>	Imperativ Slutar på -a eller konsonant.	infinitiv Slutar på -a (eller en annan vokal)	presens Slutar på - r, -er	preteritum Slutar på -de, -te, -dde	perfekt har + supinum
Grupp 1 arbeta, bada, berätta, betala börja, diska, fråga, hämta, jobba, laga (mat), lämna, prata, sluta, studera, städa, svara, tala, titta, tvätta, älska, öppna	Titta! <i>Titta på hunden!</i>	(att) titta <i>Jag ska titta på TV.</i>	tittar <i>Jag tittar på TV.</i>	tittade <i>Jag tittade på TV igår.</i>	har tittat <i>Jag har inte tittat på TV den här veckan.</i>
Grupp 2A anmäla, behöva, bestämma, bygga, hyra, köra, leva, lära, slänga, ställa, stänga, äga	Stäng! <i>Stäng fönstret!</i>	(att) stänga <i>Jag kan inte stänga fönstret!</i>	stänger <i>Jag stänger fönstret nu.</i>	stängde <i>Stängde du fönstret i går?</i>	har stängt <i>Har du stängt fönstret i sovrummet?</i>
Grupp 2B byta, leka, köpa, läsa, resa, tycka, tänka, väcka, åka	Åk! <i>Åk ni!</i>	(att) åka <i>Jag vill åka till Madrid.</i>	åker <i>Nu åker vi hem.</i>	åkte <i>De åkte till Norrland i går.</i>	har åkt <i>Har de åkt eller är de kvar i Stockholm?</i>
Grupp 3 Avsky, bo, bry sig om, fly, glo, klä (på sig), må, nå, ske, sno, spy, sy, tro	Tro mig! <i>Tro mig! Klä på dig!</i>	(att) tro <i>Jag kan inte tro att det är sant! Jag vill bo på Kungsholmen.</i>	tror <i>Tror du mig? Jag bor i Hökarängen.</i>	trodde <i>Jag trodde att det skulle bli sol i helgen. Jag bodde i Hökarängen tidigare.</i>	har trott <i>Jag har alltid trott på henne. Jag har bott i Hökarängen i ett år nu.</i>
Grupp 4 Starka verb beskriva, dricka, finnas, flyga, frysa, hinna, gråta, komma, sitta, sjunga, skina, skrika, skriva, sova, springa, tillåta, vara, vinna, äta	Ät! Drick! <i>Ät nu!</i>	(att) äta (att) dricka <i>Du måste äta mer!</i>	Äter dricker <i>Vi äter klockan sju.</i>	ät drack <i>I går åt vi på restaurang.</i>	har ätit har druckit <i>Har du redan ätit?</i>
Oregelbundna verb dö, ha, heta, få, förstå, gå, göra, ligga, lägga, se, stå, säga, sätta, veta, välja	Gå nu! Gör klart nu! <i>Gå nu!</i>	(att) gå (att) göra <i>Jag ska gå snart.</i>	går gör <i>Jag går nu.</i>	gick gjorde <i>I går gick jag hem tidigare från jobbet.</i>	har gått har gjort <i>Putte säger att Rut redan har gått hem.</i>

1 Presens - Verb i presens slutar på **-r, -er**: **studerar, bor, läser, går** (undantag: Vissa hjälpverb, till exempel *ska, vill, måste* – KGC 10 - 11)

A Presens använder man när man pratar om saker som händer just nu:

Var är du? – Jag är på tunnelbanan. – Det snöar ute! – Jag är hungrig!

B Presens använder man också när man berättar om något som gäller generellt och när man pratar om vanor och rutiner:

Stockholm är Sveriges huvudstad. – Det snöar ofta på vintern. – I Sverige är vintern lång.

De tränar tre gånger i veckan. – Jag jobbar på helgerna. – Varje lördag städar jag och tvättar.

C Presens tillsammans med tidsuttryck används också för framtid:

De åker till Aten på lördag. – Vi flyttar nästa helg. – Bussen går klockan 16.20.

2 Futurum/framtid – kan uttrycks på olika sätt på svenska

A SKA + INFINITIV

Ska + infinitiv använder man när man pratar aktiviteter och händelser i framtiden som man kan planera och har kontroll över:

Jag ska åka till Grekland i sommar.

Vi ska flytta nästa vecka.

Jag ska gå på bio i kväll (Biobesök är en aktivitet som man kan planera).

B KOMMER + ATT-INFINITIV

Kommer + att-infinitiv använder man när man gör prognoser om framtiden. Man pratar om aktiviteter, händelser och upplevelser i framtiden som man inte har full kontroll över och inte kan planera. Det kan till exempel handla människors känslor eller händelser långt in i framtiden.

Man "gissar" och "tror" att något kommer att hända eller att det kommer att bli på ett visst sätt.

Jag kommer nog att bo på landet om tio år.

Jag tror att du kommer att tycka om Stockholm (men jag vet inte säkert, jag kan inte planera att du ska tycka om något).

Jag kommer nog inte ta semester i juni i år. Jag tror att jag måste jobba då.

C PRESENS + TIDSUTTRYCK

Presens + tidsuttryck används ofta för framtid, speciellt för tider som ligger fast enligt ett schema eller en tidtabell och händelsen ligger nära i tid:

Tåget går klockan nio i kväll.

Filmen börjar klockan sju.

Jag har prov nästa vecka.

När går bussen? – Om tio minuter.

Jag jobbar nästa lördag.

D TÄNKER + INFINITIV

Tänker + infinitiv betyder *planerar att göra...* **Tänker + infinitiv** är lite svagare/ mindre säkert än **ska + infinitiv**:

Jag tänker kanske gå på bio i kväll. (Jag planerar att gå på bio men jag har inte bestämt mig helt).

Ibland används preteritum fast man menar framtid:

*Vi **tänkte** gå ut och äta i helgen. Vill du följa med?*

E SKA + INFINITIV

Ska + infinitiv använder man också när man pratar om information som man har fått i andra hand. Man kanske har läst något i tidningen eller hört något av en kompis:

Det ska bli regn i morgon (har jag läst)

3 Preteritum – Regelbundna verb i preteritum slutar på **-de, -te, -dde**: *handlade, läste, bodde*

A PRETERITUM är standardtempus för ”dåtid”, när man berättar om tidigare händelser, erfarenheter och upplevelser (i går, förra veckan etc.).

I går var jag på bio. – Förra året var det mycket snö i januari. – När jag var liten gillade jag popcorn.

B PRETERITUM används tillsammans med tydliga tidsuttryck för dåtid (händelsen/aktiviteten är avslutad):

i morse i går	i lördags förra året	för fem år sedan förr i tiden	då sedan/sen	När jag kom till Sverige När jag var liten	På 1800-talet På 1930-talet 1995
<i><u>I morse</u> steg jag upp klockan fem.</i>		<i><u>För fem år</u> <u>sedan</u> bodde jag i Malmö.</i>		<i><u>När jag</u> flyttade till Stockholm, var det vår.</i>	

4 Perfekt - har + supinum: *har gått – har bott*

A PERFEKT används vid nutidskontakt, när något som har börjat tidigare fortsätter i nutid:

*Jag **har bott** i Stockholm i tre år nu (och jag bor **fortfarande** i Stockholm).*

B PERFEKT används också tillsammans med ”nutidsord eller obestämda tidsord (ibland fungerar även presens):

nu i dag - i år	den här veckan/månaden det här året	(inte) på sista tiden den senaste tiden	inte på många/flera år en gång – någon gång	alltid/aldrig hela tiden
<i><u>Nu</u> har jag läst i två timmar.</i>		<i><u>Den här veckan</u> har jag jobbat.</i>		<i>Jag har inte träffat dem <u>på många år</u>.</i>
<i><u>I dag</u> har jag jobbat.</i>		<i><u>Den här veckan</u> jobbar jag.</i>		<i>Jag har <u>aldrig</u> varit i Malmö.</i>
<i><u>I dag</u> jobbar jag.</i>		<i><u>Den här månaden</u> reser jag bort.</i>		<i>Jag har varit i Malmö <u>en gång</u>.</i>

C PERFEKT används när tiden är ointressant (man frågar inte när, bara om något har hänt – ja eller nej):

***Har** du **varit** i New York? – Nej. - Jag **har varit** i Oslo, har du? – Ja, det **har** jag. – **Har** du **köpt** mjölk? – Ja, det **har** jag (**gjort**).*

TIDSUTTRYCK – TIDSPREPOSITIONER

Tidsuttryck – årstid – månad – veckodag - del av dag – helger				
	DÅTID (preteritum)	NU (presens – perfekt)	FRAMTID (olika former)	VANA – RUTIN (=”varje”) - FAKTA När man pratar om något som gäller generellt eller när man pratar om rutiner och vanor i dag (presens) eller tidigare (preteritum).
1 ÅRSTIDER vår, sommar, höst, vinter	i våras <i>I våras började jag jobba.</i>	nu på våren <i>Jag jobbar nu på våren.</i>	i vår – i sommar – i höst – i vinter <i>Vad ska du göra i sommar?</i> <i>I vår ska jag bara jobba.</i>	på våren - på vårarna <i>På våren brukar jag promenera varje kväll.</i> <i>På vintern är dagarna korta i Sverige.</i>
2 MÅNADER januari, februari etc.	i maj förra året i maj	(nu) i maj	i maj nästa år i maj	i maj varje år i maj
3 VECKODAGAR måndag, tisdag etc.	i lördags <i>I lördags var vi på bio.</i>	(i dag lördag)	på lördag <i>På lördag ska vi gå på bio.</i>	på lördagarna <i>På lördagarna går vi oftast på bio.</i>
4 DEL AV DAG dag, natt morgon, kväll förmiddag, eftermiddag	i går i morse - i går morse i går på morgonen i går på kvällen i går kväll <i>I går kväll regnade det.</i>	i dag/ nu nu på morgonen nu på kvällen <i>Det är svalt nu på kvällen.</i>	i morgon i morgon bitti i morgon på morgonen i kväll (=på kvällen samma dag som i dag) <i>Jag måste upp tidigt i morgon bitti.</i> <i>I kväll ska vi gå på bio.</i>	på morgonen/på morgnarna på förmiddagarna/på förmiddagen på eftermiddagarna/på eftermiddagen på dagarna/på dagen - på kvällarna/på kvällen <i>Jag jobbar på kvällarna.</i> <i>Jag dricker mycket kaffe på morgnarna.</i> <i>På kvällarna brukar jag träna.</i>
5 HELGER Helg - jul - påsk midsommar	i helgen – förra helgen i julen - förra julen i påskas - förra påsken på midsommar förra året <i>Vad gjorde du i helgen?</i> <i>Förra julen var vi i Skåne.</i>	nu under/på helgen nu under julen nu på julen <i>Vad fint att vi har snö nu under julen!</i>	i helgen - på helgen i jul - på julen i påsk - på påsken i midsommar - på midsommar <i>Vad ska du göra i helgen?</i> <i>Vad ska du göra på midsommar?</i>	på helgen - på helgerna - varje helg på julen - på jularna - varje år vid jul/varje jul på påsken/varje påsk på midsommar <i>På helgerna tar vi det mest lugnt.</i> <i>Vi åker alltid till Danmark på sommaren.</i>
6 ÖVRIGT minut timme dag	vecka månad år i går i förrgår förra veckan för en vecka/månad sedan <i>Hon började på ett nytt jobb för en vecka sen.</i>	i dag – i år den här veckan – det här året den här månaden <i>Den här veckan jobbar jag.</i> <i>Vad har du gjort den här veckan?</i>	i morgon - i övermorgon om en timme – om en minut om två dagar – om en vecka/ett år nästa vecka – nästa månad <i>Nästa vecka/månad jobbar jag.</i>	varje dag varje vecka varje månad varje år <i>Jag promenerar varje dag.</i> <i>Varje vecka åker jag till Djurgården.</i>

TIDSUTTRYCK: NÄR? – HUR LÄNGE? – HUR OFTA?

7 NÄR? – TIDPUNKT	8 HUR LÄNGE? – TIDSPERIOD	9 HUR OFTA? – FREKVENNS	
<p>För... sedan (dåtid – preteritum) <i>Jag kom till Stockholm för fem år sedan.</i> <i>Lektionen började för en kvart sedan.</i></p> <p>ÅRTAL: 1999/År 1999 <i>Jag flyttade till Stockholm (år) 2010.</i> <i>Jag är född 1999.</i></p> <p>DATUM (bestämd artikel) <i>Vi ska ha fest den tionde juni</i></p> <p>Ett decennium: På 1960-talet – på 2000-talet <i>Min mamma var ung på 60-talet/1960-talet.</i> <i>I början av 2000-talet bodde jag i Malmö</i></p>	<p>i ett år – i en månad – i en vecka Ofta med perfekt: <i>Jag ska åka på semester och vara borta i en månad.</i> <i>Jag ska stanna i Madrid i en vecka.</i> <i>Jag har läst svenska i ett år nu.</i> <i>Jag har bott i Malmö i fem år men nu bor jag i Stockholm.</i> <i>Nu har jag suttit och väntat på dig i en timme!</i></p> <p>Med preteritumord används preteritum: <i>Förra året var jag i Madrid i en vecka.</i></p> <p>sedan ett år (tillbaka): presens (= från viss tidpunkt för ett år sedan och fram till nu). <i>Jag bor i Stockholm sedan två år (tillbaka).</i></p> <p>en sommar – en vinter – två somrar <i>För några år sedan tillbringade vi en vinter i Malmö.</i> <i>Vi har varit på Gotland två somrar i rad.</i></p>	<p>Jag tränar 3 gånger i veckan sekund – minut – timme – vecka - månad en gång i timmen - i veckan - månaden två gånger i timmen - i veckan en gång i minuten - i sekunden en gång/två gånger i kvartalet</p> <p>varannan timme/ vecka/ månad var tredje timme/ vecka/ månad var femte timme/ vecka /måna</p> <p><i>Varje vecka</i> <i>Varje månad</i></p> <p>Hur ofta? Två gånger per dag En gång per sekund, minut, timme, dag, dygn, vecka, månad, kvartal, år. <i>Jag äter tre gånger per dag.</i></p> <p>PER fungerar för alla tidsuttryck som handlar om frekvens och ordet efter ska stå i obestämd form!</p>	<p>Jag äter 3 gånger om dagen dag - år en gång om dagen/året två gånger om dagen/året</p> <p>varannan dag vartannat år</p> <p>vart tredje/ vart fjärde år var tredje/var fjärde dag</p> <p><i>varje dag</i> <i>varje år</i></p>
10 PÅ HUR LÅNG TID? – Hur lång tid tar det att göra något?.			
<p>Jag åker till jobbet på tio minuter</p> <p><i>Jag går till skolan på fem minuter.</i></p> <p><i>På fem minuter betyder här samma sak som:</i> <i>Det tar fem minuter (för mig) att gå till skolan.</i></p>		<p>Inte ... på en vecka/ett år etc.</p> <p><i>Jag har inte sett honom på en vecka.</i></p> <p><i>Vi har inte hälsat på dem på ett år.</i></p>	

Hjälpverb (+ infinitiv utan att ("ren infinitiv" – inget att))

- Regler:**
- Ett hjälpverb används alltid tillsammans med att annat verb, ett huvudverb:
 - Hjälpverbet kan stå i *presens* eller *preteritum* men huvudverbet står alltid i *infinitiv*.

Hjälpverb:	Huvudverb:
Presens eller preteritum	Infinitiv
De kan inte komma på festen i morgon.	(Hjälpverb i presens – huvudverb i infinitiv)
De kunde inte komma på festen i går.	(Hjälpverb i preteritum – huvudverb i infinitiv)

Hjälpverb	Betydelse	Exempel
1 ska (skola) ska skulle (har skolat)	Avsikt/intention Uppmaning Krav skulle=artighet	Ska du gå nu? - Jag ska åka in till stan nu. Hänger du med? Hallå! Du ska ju diska i dag. Du kan inte gå ut nu! Den här uppgiften ska vara klar på torsdag. Det är deadline! Jag skulle vilja ha en kopp kaffe. Skulle du kunna hjälpa mig med en sak?
2 måste måste är tvungen <i>Preteritum:</i> var tvungen har varit tvungen	Tvång=nödvändighet Uppmaning Förmodan	Du måste gå nu om du ska hinna med bussen. Vi måste gå på personalfesten fast vi inte har lust. Det är nog viktigt för personalgruppen. Klockan var fyra och vi var tvungna att springa till bussen. Nu måste du faktiskt gå! Bussen går om fem minuter. Varför kommer de inte? Det måste vara stopp i tunnelbanan. (Man <i>förmodar</i> (tror/gissar) att det är stopp i tunnelbanan).
3 bör (böra) bör borde har bort	Råd, uppmaning: Ofta använder man preteritum borde när man ger råd/tips.	Du bör nog gå nu om du ska hinna med bussen. Du borde sova lite mer. Du verkar vara väldigt trött!
4 kan kunna kan kunde har kunnat	Möjlighet Talang, kunskap, färdighet. Tillåtelse (=får)	Jag kan inte komma på festen. Jag måste jobba. Jag kan inte spela piano men jag kan spela gitarr Kan jag gå nu? - Du kan gå nu. – Kan jag låna din penna?
5 vill vilja vill ville har velat	vill= subjektets egen vilja, egen önskan	Jag vill inte gå på bio. Jag vill hellre gå ut och äta. Jag vill ha den gröna tröjan, inte den röda. Jag vill gå på festen på lördag men jag måste tyvärr jobba.
6 får få får fick har fått	Tillåtelse (något är okej/inte förbjudet) Nödvändighet/tvång Artighet	Får jag sitta här? Du får inte gå ensam till parken och leka. Hon fick betala 2000 kronor i parkeringsböter. (= Hon <i>var tvungen</i> att betala 2000 kr i parkeringsböter). Får jag bjuda på lite glass?
7 brukar (bruka) brukar brukade har brukat	Något man gör ofta som en vana	Jag brukar simma en gång i veckan. De brukar alltid städa på måndagarna.

Fortsättning HJÄLPVERB

8	behöver	behöva behöver behövde har behövt	Nödvändighet, behov	Jag behöver köpa nya skor. Du behöver inte handla mat i dag. Jag har redan handlat.
9	tänker	tänka tänker tänkte har tänkt	När man planerar, ha som intention att göra något:	Vad tänker du göra i kväll? – Jag tänker gå på bio.
10	försöker	försöka försöker försökte har försökt	Anstränga sig	Jag försöker göra läxan själv i dag. Jag försöker komma klockan fem men jag vet inte om jag hinner.
11	vågar	våga vågar vågade har vågat	Inte vara rädd för att göra något:	Jag vågar hoppa från den högsta trampolinen men det vågar inte de andra göra.
12	orkar	orka orkar orkade har orkat	Ha kraft (psykiskt eller fysiskt) att göra något	Jag orkar inte diska i dag. Jag är jättetrött så jag måste sova.
13	börjar	börja börjar började har börjat	”Starta”	När börjar du jobba i dag? När han är glad, börjar han alltid sjunga.
14	slutar	sluta slutar slutade har slutat	”stoppa”	När slutar du jobba på tisdagarna? Sluta skrika!
15	hinner	hinna hinner hann har hunnit	Ha tillräckligt med tid för att göra något eller komma i tid till något	Hinner vi äta innan filmen börjar? – Nej. Klockan är redan åtta. Jag hinner inte diska efter maten i dag. Jag ska träffa en kompis klockan åtta.

*OBS – En del av verben ovan kan också vara huvudverb: Vi **slutar** skolan klockan tolv. - Han **behöver** en penna.*

1 IBLAND MÅSTE MAN SÄTTA UT **ATT** FRAMFÖR INFINITIV

a Infinitiv efter adjektiv: Det är kul att dansa . Det är jobbigt att plugga .	<i>Skriv fyra meningar med att-infinitiv!</i> Jag gillar att läsa . - Jag tycker om att läsa 1 _____ 2 _____ 3 _____ 4 _____
c Vissa uttryck har alltid att-infinitiv: Jag gillar att resa . Jag älskar att läsa .	
b Infinitiv står efter preposition: Jag är trött på att städa . Jag tycker om att resa .	

S-verb

1 Deponens: Verb som alltid slutar på

REGLER:	Infinitiv		presens		Preteritum		perfekt	
Deponens fungerar som vanliga verb men slutar alltid med "S".	andas	lyckas	andas	lyckas	andades	lyckades	har andats	har lyckats
• Subjektet kan stå i singular eller plural.	hoppas	låtsas	hoppas	låtsas	hoppades	låtsades	har hoppats	har låtsats
• Vissa verb kan ha objekt, andra inte.	fattas	minnas	fattas	minns	fattades	mindes	har fattats	(har mints)
	finnas	trivas	finns	trivs	fanns	trivdes	har funnits	har trivts
		åldras		åldras		åldrades		har åldrats

Det fattas mjölk. – Det finns inget kaffe hemma. – Jag minns inte vad han sa. – Jag trivdes bra på mitt tidigare jobb.

2 Reciproka verb: Verb som finns både med och utan S. Med -S: Subjekt i plural

REGLER:	Infinitiv		presens		Preteritum		perfekt	
• Ändelsen –S betyder "varandra".	höras	träffas	Vi hörs	Vi träffas	hördes	träffades	har hörts	har träffats
• subjekt i plural	mötas	slåss	Vi möts	slåss	möttes	slogs	har mötts	har slagits
• inget objekt!	ses	kramas	Vi ses	Vi kramas	sågs	kramades	har setts	har kramats

Vi hörs i morgon! – Vi ses på tisdag! – Putte och Rut träffas varje lördag och går på bio.

Jag, Knut och Pia ska träffas på söndag och gå Djurgården runt.

1 ADVERB

Adverb är ord som inte kan böjas. Adverb slutar ofta på **-t**. Adverb beskriver verbet i en sats, till exempel hur man gör något (**hur** någon springer, **hur** någon pratar), eller andra adverb eller adjektiv:

- Han städar **snabbt**. - Hon springer **snabbt**. - De talar **långsamt**. - Putte sjunger **vackert**!
- De talar **mycket snabbt**. - Huset är **fantastiskt fint**. - Det är **väldigt** jobbigt att tvätta.

Adjektiv kan ofta förvandlas till ett adverb genom att man lägger till ett **-t**: snabb + t = **snabbt**:

Hon springer **snabbt**. (adverb: beskriver verbet: Hur springer hon?)

Jämför adjektiv: Hon är **snabb**. (adjektiv: beskriver subjektet/substantivet: Vem är snabb?)

2 VERB och PLATS: DIT/ DÄR – UT/ UTE

DESTINATION OCH RÖRESEVERB	POSITION OCH POSITIONSVERB
Rörelseverb är verb som betyder att man "transporterar sig" från en plats till en annan plats och har en destination: gå, åka, resa, promenera, flyga, bila, ringa, komma. Tillsammans med rörelseverb använder man de lite kortare adverbena som slutar på konsonant: hem, bort, ut, in, upp, ner, DIT-HIT.	Positionsverb är verb som betyder att man är på samma plats och utför en viss aktivitet: bo, vara, sitta, sova, studera, jobba, se på TV, stå, fika, äta. Tillsammans med positionsverb använder man de längre adverbena som slutar på vokal: hemma, borta, ute, inne, uppe, DÄR- HÄR.
Jag åker hem nu. - Jag kommer hem nu. Hon ringer hem nu. - Vi åker hem till Putte nu. Jag går ut nu. - Jag går in . Jag tycker att det är kallt. Vi går upp för trappan nu. - Vi går ner till plan 1. Jag går dit . - Du kommer hit .	Jag är hemma nu. - Jag stannar hemma i dag. Jag är sjuk. Jag är hemma och städar. - Vi är hemma hos Putte nu. Jag sitter ute i solen. - Jag har varit inne hela dagen i dag. De är uppe på andra våningen. - De är nere på plan 1. Jag är här . - Du sitter där .

3 VERB och PLATS: några rumsadverbial

DESTINATION - RÖRESEVERB	POSITION- POSITIONSVERB
Destinationens preposition är till : <i>Vi ska åka till Malmö i morgon.</i> <i>De ska flyga till Madrid på tisdag.</i> <i>Nu går vi till parken.</i> <i>I går gick jag till ett fint område nära Bagarmossen.</i> <i>Nu åker jag till jobbet.</i> <i>Jag går till tunnelbanan nu.</i> <i>Jag åker till skolan vid halv ett.</i>	Positionsverb: Standardprepositionen för plats är i men det finns olika prepositioner för position: <i>Vi bor i Malmö.</i> <i>Vi är i Madrid nu.</i> <i>Vi ska ha picknick i parken på lördag.</i> <i>Finns det någon badplats här i område?</i> <i>Nu är jag på jobbet. - Var är du? Jag sitter på tunnelbanan nu.</i> <i>De är på Gotland. - Jag bor vid Skanstull/vid Fridhemsplan.</i>
Andra prepositioner/uttryck för plats: bakom/framför – ovanför/nedanför – bredvid – vid – mitt emot – mot – mellan – i mitten av – ovanpå/under – över/under – längst fram – längst bak – till höger/till vänster (om något/någon)	

FINNS, LIGGER, STÅR, SITTER, HÄNGER

Verbet **FINNS** använder man när man berättar och räknar upp vad som finns/"**existerar**" på en plats.

Verben **LIGGER**, **STÅR**, **SITTER** eller **HÄNGER** används när man beskriver **mer exakt geografiskt VAR något finns**.

FINNS = "existerar" (Här kan man svara ja eller nej om det är en fråga.)

- 1 Det **finns** flera caféer på Södermalm.
- 5 Det **finns** många parker i Stockholm.

- 6 **Finns** det någon bokhandel i Ringens köpcentrum?
- 7 **Finns** det någon papperskorg här?

LIGGER, STÅR, SITTER, HÄNGER används när man berättar mer exakt var något finns:

- 9 Ringens köpcentrum **ligger** nära tunnelbanan.
- 10 Boken **ligger** på bordet.
- 11 Receptionen **ligger** nära entrén.
- 12 Bokhandeln **ligger** till vänster i köpcentret.

- 13 Papperskorgen **står** till höger om dörren.
- 14 Det **hänger** en karta på väggen.
- 15 Det **står** ett bord vid fönstret.
- 16 Det **står** ett träd bakom huset.

Skriv rätt verb! Välj **mellan finns, ligger, står, hänger**:

- 1 _____ det någon bokhandel vid Skanstull?
- 2 Var _____ bokhandeln?
- 3 Det _____ en jacka på stolen.
- 4 Bordet _____ på golvet vid fönstret.
- 5 Var _____ tunnelbanan (tunnelbanestationen)?
- 6 Det _____ en klocka på väggen.
- 7 _____ ditt skrivbord vid fönstret eller vid väggen?
- 8 Mattan _____ mitt i rummet.
- 9 _____ det någon park där du bor?
- 10 _____ det något apotek nära Skanstull?
- 11 Var _____ apoteket? – Mitt emot skolan på Götgatan.

Skriv egna meningar med **finns – ligger, står, hänger och sitter**

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____

SATSER OCH MENINGAR

EN MENING: En mening kan vara en fråga (slutar med ett frågetecken?) eller ett påstående (slutar med punkt).
En mening som är ett påstående kan innehålla en eller flera satser och slutar med punkt,

Fråga: Varifrån kommer du? - **Kommer** du från Spanien?

Påstående: Jag kommer från Spanien. – Putte läser men jag äter eftersom jag är hungrig.

EN SATS: En sats kan vara en huvudsats eller en bisats.

Varje sats måste innehålla ett subjekt och ett verb i presens eller preteritum (= ett verb som visar tid = ett finit verb.)

1 Frågor

En del frågor börjar med ett frågeord: *Varifrån kommer du?* (= Frågeordsfrågor)

En del frågor börjar med det finita verbet: *Kommer du från Spanien?* (= Ja-/Nej-frågor)

2 Frågeordsfrågor

När?	När börjar du skolan?	Vem?	Vem är det?
Var?	Var ligger biblioteket?	Vems?	Vems bil kan vi låna?
Hur?	Hur åker du till skolan?	Vad?	Vad gör du?
Vart?	Vart ska du gå?	Vilket?	Vilket lexikon är ditt?
Varifrån?	Varifrån kommer du?	Vilken?	Vilken bok menar du?
	Var kommer du ifrån?	Vilka?	Vilka böcker ska vi låna?
		Varför?	Varför studerar du franska?

3 Ja-/nej-frågor

Börjar vi skolan klockan åtta?

Finns det ett bibliotek här i närheten?

Kommer du från Norge?

Läser du just nu?

Ska vi låna de här böckerna?

Studerar du franska?

BINDEORD

Bindeord (samordnande konjunktioner) binder samman ord, satsdelar och satser av samma sort.

1	och men eller	Binder ihop samma sorts satsdelar och satser	<i>Putte och Rut promenerar. (subjekt + subjekt)</i> <i>Putte sjunger och läser. (verb + verb)</i> <i>Putte sjunger och Rut läser. (huvudsats + huvudsats).</i> <i>Putter vill inte gå ut och Rut vill inte sova. (huvudsats + huvudsats)</i> <i>Om det är varmt och om solen skiner, åker vi till Djurgården. (bisats + bisats).</i>
2	för	Intention	<i>Rut tränar varje dag för hon vill få bättre kondition.</i>
3	så	Konsekvens	<i>Det var stopp i tunnelbanan i dag så jag kom 2 timmar försent till jobbet.</i>
4	antingen ... eller	Det ena eller det andra	<i>Du får antingen diska eller städa.</i> <i>Antingen så kommer han eller så kommer han inte.</i>
5	både ... och	Inkluderar båda	<i>Knut både äter och läser. - Knut äter både kött och fisk.</i> <i>Affären är öppen både på lördagar och söndagar.</i> <i>Rut säger både att hon kan hjälpa till med flytten och att hon kan låna ut sin bil.</i>
6	varken... eller	Exkluderar båda	<i>Jag gillar varken kakor eller bullar.</i> <i>Det är varken kallt eller varmt. Det är mittemellan.</i>

BISAT SINLEDARE

Bisatsinledare inleder ("startar") en bisats och är en del av en huvudsats.

Ingen punkt mellan en huvudsats och en bisats som hör ihop!

	Bisatsinledare	Uttrycker	Exempel
1	EFTESOM DÄRFÖR ATT	orsak: I början av en mening används eftersom .	<i>Eftersom det regnade i går</i> gick vi på museum. <i>Vi gick på museum därför att/eftersom det regnade i går.</i>
2	NÄR innan - medan samtidigt som	tid	<i>När du kommer hem</i> kan du väl diska. – Du kan väl diska när du kommer hem . <i>Innan vi åker</i> , måste vi vattna blommorna!
3	OM - IFALL	villkor	<i>Om det regnar</i> stannar vi hemma.
4	FÖR ATT	intention: För att använder man oftast med att-infinitiv och mer sällan med bisats	<i>Rut och Knut bakar bullar för att göra sina kollegor glada på fikarasten.</i> <i>Rut och Knut bakar bullar för att deras kollegor ska bli glada på fikarasten.</i>
5	ÄVEN OM trots att	motsats	<i>Vi går ut och går även om det regnar.</i> <i>Även om det regnar</i> går vi ut och går.
6	SÅ ATT	konsekvens	<i>Jag har blivit så sjuk att jag måste ställa in min semesterresa.</i> <i>Han var så trött att han somnade på busshållplatsen.</i>
7	ATT	Används vid indirekt tal efter verb som till exempel säger, berättar, skriver	<i>De <u>säger/skriver att de kommer klockan fem</u>.</i> <i>Margareta och Knut <u>berättar/mejlar att de ska flytta</u>.</i> <i>Vi <u>tror/hoppas/vet att det blir fint väder i helgen</u>.</i> <i>Jag <u>tycker att filmen var fantastisk!</u></i>
8	Frågeord var – vart - varifrån vad - vem vilken – vilket - vilka hur – när - varför	Frågeord används som bisatsinledare vid indirekt tal/ indirekta frågor efter verb som frågar, undrar	<i>De undrar vem de ska kontakta. - Vi vet vad vi ska göra.</i> <i>Han frågar vart vi ska gå. – Rut frågar vem som kommer.</i>
10	Exempel på andra bisatsinledare: som där/dit (destination – position) genom att – utan att (sätt – ofta med att + infinitiv)		<i>Filmen <u>som vi såg i går</u> var mycket bra.</i> <i>Restaurangen <u>dit vi gick i går</u> var mycket bra.</i> <i>Restaurangen <u>där vi var i går</u> var mycket bra.</i> <i>De lärde sig många ord genom att prata med grannarna. - De lärde sig många ord och fraser genom att deras grannar pratade med dem varje vecka.</i>

Några saker att tänka på:

1 SOM - ATT

ATT är en bisatsinledare och står efter vissa verb: *De säger **att** de kommer.*

SOM referera tillbaka till sak och person: *Filmen **som** vi såg i går var bra.*

2 DÄR/DIT och VAR

DÄR/DIT: *Restaurangen **där** vi var i går hade mycket god mat. (DÄR/DIT = plats)*

Var är ett frågeord och används i en indirekt fråga: ***Var** bor du?*

Var kan vara bisatsinledare/indirekt frågeord: *Vi undrar **var** du är. – Hon frågar **var** du bor.*

3 DÄRFÖR ATT och DÄRFÖR

DÄRFÖR ATT = en bisatsinledare, inleder en bisats och förklarar orsak/varför något händer. **Subjektet** står direkt efter **därför att**:

*Jag var inte hungrig vid lunch **därför att jag** åt mycket till frukost.*

DÄRFÖR = ett (konjunktionellt) adverb, inleder en huvudsats och förklarar konsekvens/vad hände sedan? **Verbet** står direkt efter **därför** som i alla huvudsatser. Framför **därför** står **punkt** eller **och**:

*Jag åt jättemycket till frukost i morse. **Därför** var jag inte hungrig vid lunch. (förklarar konsekvens)*

A ORDFÖLJD I HUVUDSATS - Det finns tre huvudregler för ordföljd i huvudsats:

1 (Det finita) VERBET står alltid på andra plats i en huvudsats efter t.ex. subjekt, tid och bisats: <i>Jag dricker kaffe på kvällen.</i> <i>På kvällen dricker jag kaffe.</i> <i>Om jag är trött, dricker jag kaffe på kvällen.</i>			2 SATSADVERBIAL står i huvudsats direkt efter det finita (första) verbet: <i>Jag dricker alltid kaffe efter maten.</i> OBS: Vid omvänd ordföljd/inversion står satsadverbial efter det finita verbet och subjektet: <i>Efter maten dricker jag alltid kaffe.</i>			3 ADVERBIAL (sätt, rum, tid) står först eller sist i satsen: <i>Jag dricker kaffe i dag.</i> <i>I dag dricker jag kaffe</i>	
FUNDAMENT	FINIT VERB (verb 1)	SUBJEKT	SATSADVERBIAL	INFINIT VERB (verb 2)	PARTIKEL KOMPLEMENT	ADVERBIAL och bisatser	Bindeord
subjekt adverbial (tid – plats) bisats, objekt	Presens eller preteritum		inte – aldrig - alltid ibland - ofta – också - bara	Infinitiv eller supinum	(objekt – adjektiv)	Var? Vart? Varifrån? - rumsadverbial När? Hur länge? Hur ofta? - tidsadverbial Hur? - sättsadverbial	och men eller
Vi	ska		kanske	dricka	kaffe	hemma i kväll.	
I kväll	ska	vi	kanske	dricka	kaffe	hemma.	
Det	är				fint väder/soligt	i dag.	
På jobbet	dricker	vi	alltid		kaffe	Klockan tre på eftermiddagen.	
Jag	dricker		ofta		kaffe	<i>när jag kommer hem från jobbet.</i>	
<i>När jag kommer hem från jobbet</i>	dricker	jag	ofta		Kaffe.		

B ORDFÖLJD I BISATS – Det finns tre huvudregler för ordföljd i bisats:

1 SUBJEKT står direkt efter bisatsinledaren: <i>Om jag inte går nu, kommer jag att komma för sent i dag.</i>			2 SATSADVERBIAL står i bisats före det finita verbet: <i>Om jag inte går nu, kommer jag att komma för sent i dag.</i>				ADVERBIAL (sätt, plats, tid) står sist i bisatsen: <i>Om jag inte går nu, kommer jag att komma för sent i dag.</i>		
(Huvudsatsdelen)	BISATS-INLEDARE	SUBJEKT	SATS-ADVERBIAL	FINIT VERB	INFINIT VERB	PARTIKEL KOMPLEMENT	ADVERBIAL SÄTT – PLATS - TID	(HS)	Bindeord och men eller
De säger	att	de	inte	brukar	dricka	kaffe	på kvällen.		
Vi dricker kaffe på kvällen	när	vi		kommer		hem	från jobbet.		
Jag kan inte sova	om	jag	inte	får	dricka	kaffe	på kvällen.		
	Om	jag	inte	får	dricka	kaffe	på kvällen	kan jag inte sova.	

SATSSCHEMA: TRÄNA PÅ ORDFÖLJD

ORDFÖLJD I HUVUDSATS

FUNDAMENT subjekt adverbial (tid – plats) bisats - objekt	FINIT VERB (verb 1) Presens eller preteritum	SUBJEKT	SATSADVERBIAL inte – aldrig - alltid ibland – också sällan – ofta - bara	INFINIT VERB (verb 2) Infinitiv - supinum	PARTIKEL KOMPLEMENT (objekt – adjektiv)	ADVERBIAL och bisatser SÄTT – PLATS - TID	Bindeord och men eller

ORDFÖLJD I BISATS

(Huvudsatsdelen)	BISATS- INLEDARE	SUBJEKT	SATS- ADVERBIAL	FINIT VERB	INFINIT VERB	PARTIKEL KOMPLEMENT	ADVERBIAL SÄTT – PLATS - TID	(HS)	Bindeord och men eller

NOMINALFRAS – Substantiv och alla ord som hör till substantivet

1 Substantiv: I svenskan finns två obestämda artiklar i singular, **en** och **ett**. Plural har ingen obestämd artikel.

	en-ord	ett-ord	plural				
obestämd form	en penna, en bok en stol	ett bord ett lexikon ett arbete ett öga, ett öra	<u>-or</u> pennor,	<u>-ar</u> stolar	<u>-er*</u> Böcker	<u>-n</u> arbeten <i>Special: ögon/öron</i>	<u>-nollplural</u> bord lexikon
bestämd form	<u>-en/-n</u> stolen pennan	<u>-et/-t</u> bordet lexikonet ögat-örat	pennorna	<u>-na</u> stolarna	Böckerna	<u>-a</u> arbetena (ögonen- öronen)	<u>-en</u> borden lexikonen

2 Adjektivböjning: En fin penna - adjektiv + substantiv

ADJEKTIVBÖJNING	en-ord	ett-ord	Plural
obestämd form Adjektiv + en-ord: adjektivet får den ändelse som ordet har i ett lexikon Adjektiv + ett-ord: får ändelsen -t Adjektiv + ord i plural: får ändelsen -a.	lexikonformen en <i>fin</i> penna en <i>liten</i> penna	- t ett <i>fint</i> bord ett <i>litet</i> bord	- a <i>fina</i> pennor <i>fina</i> bord <i>små</i> pennor <i>små</i> bord
bestämd form Adjektiv i bestämd form har ändelsen -a framför en-ord, ett-ord och plural. Framför ett adjektiv + substantiv i bestämd form står alltid en bestämd artikel – den, det, de. Efterställt – obestämd form:	den + - a <i>Den fina pennan</i> <i>Den lilla pennan</i> <i>Pennan är fin</i>	det + - a <i>Det fina bordet</i> <i>Det lilla bordet</i> <i>Bordet är fint</i>	de + - a <i>De fina borden</i> <i>De fina pennorna</i> <i>De små borden</i> <i>De små pennorna</i> <i>Pennorna är fina</i>

3 Blandad böjning: Min stora bok - possessiva pronomen + adjektiv + substantiv

REGEL: Possessivt pronomen + adjektiv i bestämd form + substantiv i obestämd +	en-ord Min fina penna	ett-ord Mitt fina bord	Plural Mina fina pennor Mina fina bord
---	---------------------------------	----------------------------------	---

4 Adjektivets komparation

positiv	komparativ	superlativ (-e best. form)	positiv	Komparativ	Superlativ (-a best. form)
	Används när man jämför	Används när man talar om vad som är bäst/störst etc.		Används när man jämför	Används när man talar om vad som är bäst/störst etc.
1.	-are	-ast/-aste i bestämd form	3.	-re	-st/ -a i bestämd form
fin	finare	finast	bra	bättre	bäst
ful	fulare	fulast	dålig	sämlre/ värre	sämlst/värlst
vacker	vackrare	vackrast	liten	mindre	minst
enkel	enklare	enklast	gammal	äldre	äldst
kort	kortare	kortast			
god	godare	godast			
2.	-re	-st /-a i best form)	4.	mer	mest /-a bestäm form)
hög	högre	högst	praktisk	mer praktisk	mest praktisk
låg	lägre	lägst	teknisk	mer teknisk	mest teknisk
lång	längre	längst	typisk	mer typisk	mest typisk
stor	större	störst	spännande	mer spännande	mest spännande (-0)
ung	yngre	yngst	intresserad	mer intresserad	mest intresserade (-0)
tung	tyngre	tyngst	intressant	mer intressant	mest intressant

Filmen var **bra** men filmen som vi såg i går var mycket **bättre**. **Bäst** var filmen förra veckan.

PRONOMEN

1 Personliga pronomen

Subjektform	Objektform	2 Reflexiva pronomen	
Singular 1. jag 2. du 3. han, hon, den/det - man - en	Singular 1. mig 2. dig 3. honom, henne, den/det, en	Singular 1. mig [mej] 2. dig [dej] 3. sig [sej]	Några reflexiva verb lära sig bestämma sig (för) tvätta sig uttrycka sig kamma sig känna sig klä på sig bete sig lägga sig fråga sig sätta sig koncentrera sig försova sig anpassa sig gifta sig (med) ångra sig skilja sig (från) anmäla sig
plural 1. vi 2. ni 3. de [dom]	plural 1. oss 2. er 3. dem [dom]	Plural 1. oss 2. er 3. sig [sej]	
<i>Jag bor i Stockholm. Var bor du?</i>	<i>Kan du låna mig din penna?</i>	<i>Jag har lärt mig att simma nu.</i>	<i>Hann känner sig glad.</i>

3 Possessiva pronomen – Regel: substantivet står alltid i obestämd form efter possessiva pronomen.

EN-ORD	ETT-ORD	PLURAL
singular 1. min 2. din 3. hans – hennes (dess) - ens	singular 1. mitt 2. ditt 3. hans – hennes (dess) – ens	singular 1. mina 2. dina 3. hans – hennes (dess) - ens
plural 1. vår (våran) 2. er (eran) 3. deras	plural 1. vårt (vårat) 2. ert (erat) 3. deras	plural 1. våra 2. era 3. deras
<i>Min penna är dålig.</i>	<i>Ditt köksbord är nytt</i>	<i>Våra pennor är inte så bra.</i>

4 Possessiva reflexiva pronomen

Regel: Används i stället för possessiva pronomen **före objekt** när **objektet** refererar tillbaka till/tillhör/är en del av satsens subjekt ("egen"). **EXEMPEL:** Fia ska gå på bio med **sina** kompisar (= sina egna kompisar).

(jämför: Fia ska gå på bio med hennes kompisar = någon annans arbetskamrater = Fia ska gå på bio med Ruts kompisar)

EN-ORD	Ett-ORD	PLURAL
Singular 1. min 2. din 3. sin	Singular 1. mitt 2. ditt 3. sitt	Singular 1. mina 2. dina 3. sina
Plural 1. vår (våran) 2. er (eran) 3. sin	plural 1. vårt (vårat) 2. ert (erat) 3. sitt	plural 1. våra 2. era 3. sina

5 Några andra pronomen: den här/den där – ingen/någon – sådan – annan

	EN-ORD	ETT-ORD	PLURAL
Demonstrativa pronomen	Den – den här – den där <i>Jag gillade den där filmen!</i>	Det – det här – det där <i>Det här bordet är trasigt.</i>	De – de här – de där <i>Jag gillar de här stolarna.</i>
Indefinita pronomen	ingen – någon sådan (sån) annan <i>Jag vill ha en annan ryggsäck.</i>	inget – något sådant (sånt) annat <i>Jag känner inte till något annat café.</i>	inga – några sådana (såna) andra <i>Jag har inga andra pennor.</i>

Bestämndhet - Regler för när man använder obestämd och bestämd form.

1. Obestämd form används:

1a VID NY INFORMATION NÄR MAN INTRODUCERAR NÅGOT NYTT
Det man berättar om är nytt för den som lyssnar/läser. Man har inte pratat om det tidigare.

Obestämd form och oftast obestämd artikel i singular

Jag var på **en jättekul fest** i lördags!

Jag har köpt **en ny jacka**.

Min kompis är **en bra person** som man kan lita på.

1b. EFTER POSSESSIVA PRONOMEN, S-GENITIV OCH RÄKNEORD

Var är **min penna**?

Var är **Petras hund**?

Jag har **två systrar**.

1c. DET FINNS... DET LIGGER...

Obestämd artikel och obestämd form används efter **Det + vissa verb**:

Det finns... - Det ligger... Det sitter... - Det står...

Det bor... - Det hänger... - Det kommer...

Det finns **en stor mataffär** i Liljeholmen.

Det ligger **en tröja** på golvet. Vems är den?

1d. EFTER FÖLJANDE ORD:

*en, ett, många/fler
någon, något, några
ingen, inget, inga
vilken, vilket, vilka*

*varje, varannan/vartannat
annan, annat, andra
samma (vecka)
nästa (vecka)*

1e. FRASER - VARDAGLIGA SAKER OCH AKTIVITETER –
Oftast utan bestämd artikel!

vara lärare, spanjor, muslim,
socialdemokrat, pensionär,
katolik.

arbeta som kock, jurist, lärare

baka bröd - **laga** mat
dricka kaffe/tee/vin
äta frukt, fisk, kött, godis

ha semester lov, prov, tid,
rast, tur,
ha problem/ett problem

ha feber, ont i halsen,
glasögon
ha gäster, fest

köpa kläder, bil, mat, hus
skaffa hund, bil, villa
söka jobb, bostad

bo i villa, lägenhet, radhus
plocka blommor, svamp.

spela basket, fotboll, kort
spela gitarr, trumpet

gå på fest, bio, kurs, café.

byta tåg, buss, plats, jobb, bostad,
kläder

åka buss, tunnelbana, bil
moped, skidor, färja.

2. Bestämd form används:

2a. NÄR DET INTE HANDLAR OM NY INFORMATION

När det man berättar om inte är nytt för dem som lyssnar eller när något är självklart i situationen.

*Det var några kompisar som hade **festen**.*

*Min kollega tycker att **jackan** är snygg.*

*Jag äter alltid frukost i **köket** (självklart mitt kök).*

2b EFTER BESTÄMD ARTIKEL OCH DEMONSTRATIVA PRONOMEN

den, det, de – den här/där, det här/där, de här/där

*Jag gillar **den röda bilen** som står där borta.*

***Den där stolen** är trasig och måste lagas!*

2c. UNIKT: När man talar om något som det bara finns en/ett av och som är unikt.

***Solen** skiner. - **Jorden** är rund.*

*Han har ont i **ryggen**.*

*Hur är **vädret** i dag?*

***Stadsministern** ska åka till Norge*

2d. EFTER FÖLJANDE ORD

(Om inte ett "obestämdhetsord" står före):

***båda, bägge** (barnen)*

***första, andra, tredje** (gången)*

***sista** (gången)*

***halva** (lönen)*

***hela** (dagen)*

***förra** (gången)*

2e. I FRASER SOM HANDLAR OM VARDAGLIGA PLATSER MED TYDLIGA FUNKTIONER.

Jag ska gå till biblioteket. (för att låna en bok).

Jag ska gå till frisören (för att klippa håret)

gå till frisören, läkaren,
vårdcentralen, tandläkaren,
arbetsförmedlingen.

åka till sjukhuset
ligga på sjukhuset

gå till/i skolan, kyrkan

gå till banken, biblioteket,
apoteket, busshållplatsen,
affären

kontakta
försäkringskassan,
arbetsförmedlingen.

gå på toaletten

ta tåget, bilen, färjan,
flyget, bussen,
tunnelbanan

Att skriva informellt (och formellt)

Här får ni lite tips och fraser som ni kan använda när ni skriver texter. Några fraser fungerar också muntligt.

För att bli klara med SFI måste ni kunna anpassa ert språk i tal och skrift till de/den som ni skriver till och till situationen. Man ska kunna anpassa språket till MOTTAGARE och SYFTE i informella situationer.

För att bli klar med kurs C ska ni kunna skriva informella texter.

För att bli klar med kurs D ska ni kunna skriva både informella och mer formella texter.

INFORMELLT		FORMELLT
Personer man känner bra: Kompisar, familj, släktingar	Vem är MOTTAGARE? – Vem skriver man till?	Mottagaren är en person/personer som man inte känner, inte en privatperson. Man skriver till exempel till ett företag, en skola (eller ett universitet, en folkhögskola), en arbetsplats (jobbansökan), en vårdcentral, en läkare, banken, myndigheter (migrationsverket, försäkringskassan etc.)
Syftet med texten/mejlet/brevet kan till exempel vara: Hålla kontakt Fråga en sak Bestämma träff - Bjuda någon på en fest Ge tips – ge råd Berätta om något viktigt Säga att man inte kan komma på en fest/inte kan träffas i helgen Ändra tid för något som man ska göra tillsammans i helgen Gratulera någon Organisera en resa	Vad är SYFTET? Varför skriver man?	När man skriver formellt, har man ett tydligt ärende. Syftet med texten/mejlet/brevet kan till exempel vara: Be om information/fråga något - Informera om något Reklamera en vara (reklamera något som man har köpt på nätet som inte fungerar) Svara på en fråga - Be om hjälp, söka jobb, boka en tid Tacka nej till något (till exempel en studieplats på en folkhögskola) Ansöka till en folkhögskola Avboka en tid Ändra en tid för ett möte Söka ett jobb - Ge förslag
Vardagligt språk. Beroende på vem man skriver till (familj, vänner, äldre släkting etc.) kan språket också vara mycket vardagligt eller familjärt.	ANPASSA SPRÅKET Till mottagare och syfte	Språket måste anpassas. Man använder inte ett vardagligt språk. <i>Jag LÄSER mejlen varje dag.</i> (inte: Jag kollar mejlen varje dag). (till en vårdcentral): <i>Jag undrar om jag kan få/ boka en ny tid nästa vecka.</i> (INTE: Kan ni fixa en tid till mig nästa vecka?)
Du – dig - din/ni-er - er (beroende på om man skriver till en person eller flera)	TILLTAL (pronomen)	ni/er – er – ert era (man skriver till en ”grupp”/ ett sorts kollektiv – hela företaget/alla som läser mejlen på företaget, företagets regler etc.)
Hej! – Hej, - Hejsan! Vi ses/Vi hörs! - Ses/hörs! Kram Hälsningar Många hälsningar	HÄLSNINGSFRAS - AVSKEDSFRAS	Hej, / Hej! Tackar på förhand! Tack på förhand! Tacksam för snabbt svar. Med vänliga hälsningar

EXEMPEL PÅ FRASER I INFORMELL OCH FORMELL TEXT

<i>Inled och avsluta mejlet på ett passande sätt</i>	
INFORMELL TEXT	FORMELL TEXT
<p>Hälsningsfras: Hej! – Hej,</p> <p>Inledning: Hur mår du? – Hur har du det? Hur mår familjen? Det var länge sen vi sågs/träffades. Det var länge sen jag hörde något från dig. Vi har inte setts på länge så jag tänkte att jag skulle skriva och höra hur du har det.</p> <p>Avslutning och avslutningsfraser: När man vill ha svar en fråga: Hör av dig! Vi hörs om detta!</p> <p>När man vill säga att man ska svara senare: Jag hör av mig (i morgon).</p> <p>Avslutningsfraser/Avskedsfraser: Vi hörs/Vi ses! Ta hand om dig! Kram!</p> <p>Hälsningar Många hälsningar Till familjen/barn/ partner: Puss och kram (= mycket familjärt)</p>	<p>I ämnesraden i ett mejl eller längs upp till vänster i ett brev – för att signalera sitt ärende: Angående + substantiv: Angående kursstarten den 7 mars Angående en datorbeställning Angående kursen engelska 2 Angående förbättringar i kommunen</p> <p>Hälsningsfras: Hej,</p> <p>Inledning: Jag har en fråga... Jag heter... (födelsenummer ...) och ska börja en kurs hos er Jag har en fråga vad gäller kursstarten. Jag beställde en dator från er på nätet förra veckan... Jag har en tid hos er nästa vecka, tisdagen den 7 mars. Jag har tyvärr fått förhinder måste avboka tiden. Jag skulle gärna vilja ha en ny tid.</p> <p>Avslutning och Avslutningsfras: När man har bett om en tjänst: Tackar på förhand! Tack på förhand!</p> <p>När det är lite bråttom med svaret: Tacksam för snabbt svar.</p> <p>Avskedsfras: Med Vänliga hälsningar</p>

Fraser för att uttrycka och motivera sin åsikt

Jag tycker att + bisats ... därför att/eftersom + bisats.

***Jag tycker att** du ska besöka Djurgården i Stockholm **därför att** det är en fantastiskt vacker ö med många museer, parker och med allt vatten runt omkring.*

***Jag tycker att** kommunen borde ställa ut fler papperskorgar i parkerna **eftersom** det är många som har picknick nu när det är varmt. Det blir ofta skräpigt på helgerna.*

Fraser när man ger förslag, argumenterar eller för att strukturera sin text:

Fraserna kan också användas när man argumenterar för ett förslag eller sin åsikt eller räknar upp olika saker som måste göras:

Jag har flera förslag.

För det första + verb + subjekt...

För det andra + verb + subjekt...

Dessutom + verb + subjekt...

Avslutningsvis/slutligen/Sist men inte minst + verb + subjekt...

Andra sätt att ge förslag, tips och råd

***Jag tycker att** du **borde** träna mer.*

***Du borde** träna mer. – **Mitt tips är** att du börjar simma. **Du skulle kunna** börja träna.*

***Mitt råd är att** du börjar simma två gånger i veckan. – **Jag kan rekommendera simning!** Det är bra!*

Exempel: Informellt mejl till en kompis: Ge tips – föreslå tid när man kan ses - be om hjälp

Hej Margareta,

Det var länge sedan vi träffades! Hur mår du? Hur går det på jobbet? själv mår jag bra och det är ganska lugnt på jobbet. Mina kollegor är trevliga och vi brukar ta en öl efter jobbet ibland. Vi har fått en ny chef och det fungerar bra tycker jag.

Jag har börjat simma två gånger i veckan och det är kul men det kommer nog att bli jobbigt i vinter när det är mörkare och kallt. Just nu tycker jag bara att det är kul. Tränar du något?

Du frågade om tips på bra restauranger. Jag kan rekommendera Hattstugan nära Odenplan. De har jättebra mat. Vi skulle kunna gå dit tillsammans någon gång, till exempel på torsdag. Vad säger du?

Jag undrar också om du skulle kunna hjälpa mig med min nya dator när du har tid. Den fungerar inte riktigt och jag behöver hjälp med vissa program.

Hör av dig!

Hälsningar

Putte